

**"EDINOST"**  
Izide po trikrat na teden v šestih iz-  
dankah ob torkih, četrtekih  
in sobotah. Zjutranje izdanko iz-  
haja ob 6. uri zjutraj, večerjo pa ob 7.  
uri zvečer. — Obojno izdanko stane:  
na eno mesec . . . 2.00, letno Avstrije f. 1.40  
na tri mesece . . . 5.00, letno . . . 16.00  
na pol leta . . . 10.00, letno . . . 16.00  
Na naročbo brez priložne naročilnice se  
ne jemlje ozir.  
Posredne številke se dobivajo v pro-  
dajalnicah tobaka v Trstu po 22. nvd.,  
v Gorici po 22. nvd. Sobotno večerjo  
izdanko v Trstu 22. nvd., v Gorici 24. nvd.

# EDINOST

(Zjutranje izdanko.)

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se račun po tarifu v petiti; za  
naslove z debelimi črkami se plačuje  
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.  
Poslana osmrtine in javnozabavne, do-  
mači oglaš itd. se računjo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:  
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora  
biti frankovano, ker nefrankovana se ne  
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-  
jema upraviteljsko ulica Caserma 13.  
Odprte reklamacije so proste poštnine.

„V edinosti je moč!“

## Poslanec Spinčič o iredenti.

Govoril v seji poslanske zbornice dne 15. decembra 1893.

(Po stenografskem zapisniku.)

V.

### Izgredi proti državi z veleizdaj- skim namenom.

(Dalje.)

Znani so mi slučaj, da se neka-  
teri ljudje sramujejo nositi javno svoja  
odlikovanja, nekdo je tako odlikovanje  
celo z nogami teptal. (Čujte! Čujte!)

Pred kratkim razpošiljale so se v  
Gorici pod kuvertom tiskovine, od ka-  
terih jedna je došla tudi dru. Rojcu z  
napisom „Gospod dr. A. exija Rojce, Go-  
rizia“. Tiskovina je adresirana na pisa-  
telja brošure „Studio sopra Gorizia“. Kot  
motto so zapisane besede, izrečene  
na Montanski slavnosti v Milanu 8. no-  
vembra 1885. To zopet kaže, kako se  
na Primorskem vse čita, kar se v Ita-  
liji zgodi, kjer se govori, da prelita kri  
še vedno rdeči polja, ker v dijademu  
Italije še vedno manjkata dva biserja,  
Trident in Primorska. Izrekajo se želje  
Gorizianov (I Goriziani): „Pravi Goriz-  
iani“ nečejo se z njimi spuščati v trans-  
akcije, ker bi bilo to proti njihovim sve-  
tim aspiracijam: nečejo z njimi priti v  
dotiko; veliko krdelo iredentovcev naj  
usurpatorje tega zadnjega dela (ultimo  
lemba) italijanske zemlje odpravi; Dunaj  
naj se ne briga za našo provincijo, po-  
tem bode laglje združiti se z legitimno  
materjo.“

Dne 20. decembra 1890 praznoval  
se je spominski dan Oberdankove smrti.  
Nekateri italijanski listi so o tem članke  
pisali in Oberdanka slavili kot „martire  
della patria“.

Štirinajst teh, v Italiji izdanih listov  
je bilo konfiskovanih v Avstriji, a še le  
potem, ko se se na Primorskem že čit-  
tali. Dovolite mi, da navedem nekatere  
naslove. „XX. Dicembre.“ Na sredi je  
natianjena podoba Oberdankova, potem  
kratek životopis in „Ribelli?“, z vpra-  
šanjem, češ, kaj to so „Ribelli“, ki so  
na montanskih gorah preminoli. Nadalje  
„La Tomba di G. Oberdank“, potem  
„Fede“, v kateri se izreka upanje, da  
prideta Trst in Istra k Italiji, potem  
„La prepondence degli Slavi“, v kateri  
tiskovini se govori tako o Slovanih, kot  
da so največji sovražniki tistih, ki izda-  
vajo te liste. „Dall' Istra“ je korespon-

denca in icer prav zanimljiva, v tej  
korespondenci se govori o malenkostih iz  
neke isterske vasi, iz česar je vidno, da  
se dopisnik v tisti vasi nahaja. To je  
dokaz, da niso vsi iredentovci v Italiji,  
da so tudi pri nas. To kaže še rug  
slučaj. Dopisnik govori o malenkostni  
dogodbi v mestu Buje, potem pride do-  
pis iz Gorice, v katerem se govori o  
Goriških zadevah. Potem pride članek  
„Da Gorizia“, potem „Cronaca Citta-  
dina“ to je Tržaška, potem dopis „Da  
Roma“ „bratom“.

Konfiskacije v Italiji izhajajočih  
listov se vrše pogostoma. Ne bom Vas  
z navajanjem dolgo zadrževal. Povem naj  
le, da se navajajo v „L' Osservatore  
Triestino“ v januarju 1893 v številkah  
1, 2, 3, 7, 8, 15, 16, 17, 20 in 22  
konfiskovani italijanski listi, sedva še  
le potem, ko so se splošno razširili po  
Primorskem, v aprilu se navajajo v šte-  
vilkah 93, 94, 96, 97, 98; od 19. do  
30. maja 1893. v številkah 114, 116,  
118, 119, 121, 122.

Zlasti se je to zgodilo po 20. de-  
cembru in po srebrni poroki italijanske  
kraljevske dvojice, kakor tudi po volit-  
vah v Trstu, kakor je razvidno iz šte-  
vilke 127 in 128 imenovanega lista iz  
meseca junija. Razvidno je pa to tudi  
iz drugih listov; dobite jih tudi v zbor-  
nici, ker so last parlamenta.

Oberdank je bil član društva „Cir-  
colo Garibaldi“ čigar sedež je bilje v  
Rimu. V tem društvu se je leta 1882.  
sklenil znani atentat. Tam so sročkali in  
sicer je bil za ta čin določen najprej sin  
jako odlične Tržaške rodovine, katere ne-  
čem imenovati. (Čujte! Čujte!) Ta pa  
se ni mogel odločiti za izvršitev ter je  
iz obupnosti skočil iz četrtega nadstropja  
na ulico ter se ubil. To se je zgodilo  
dne 15. junija 1882. Potem je bil izre-  
ban Oberdank, ki je atentat tudi izvršil.

Zanimivo je, kako piše „Corriere  
di Gorizia“. Ko je umrl general Filipovič,  
prinesel je ta list o njem le tri  
vrste. Kadar pa umrje kak italijanski  
general ali drug italijanski odličnjak,  
prinaša dolge, črnoobrobene članke. To  
se ne godi v Italiji, to se godi v Go-  
rici. Tako je izšel v št. 36 z dne 10.  
avgusta 1889. dolg, črno obrobjen čla-  
nek o bivšem italijanskem generalu Be-  
nedetto Cairoliju, ki se je svoj čas bo-  
ril kot dobrovoljec zoper Avstrijo. Tu  
se je popisovalo, kako se je Cairol leta  
1860 postavil na čelo „De Mille“ in

kako hrabro se je na strani Garibaldija  
boril l. 1866.

V nadaljnjih številkah piše list o  
pogrebu Cairolijevega, natisne vse go-  
vore in telegrame. „Corriere“ ni bil  
konfiskovan. Dne 22. oktobra 1889. pri-  
nesel je črno obrobjen članek o Cesaru  
Michieliju iz Červinjana, v št. 9. z dne  
21. januarja 1891 tri kolone dolg, črno-  
obrobjen članek o Amadeu Savojskem,  
v katerem ga nad vse proslavlja. V šte-  
vilki z dne 20. aprila 1890. prinesel je  
črnoobrobjen članek o Aureliju Saffiju,  
iredentovu in republikanu, ter rekel  
„La morte del patriota insigne è con do-  
lore sentita da quanti amano l' Italia  
senza distinzione di parte.“

„Corriere“ prinesel je 7. oktobra  
1890. leta o smrti iredentovca Alfreda  
Becarinija dolg članek. Ministerstvo do-  
biva take liste in jih torej lahko pre-  
gleda.

V Trstu nastopili so pred kratkim  
v nekem gledališču klowni, oblečeni z  
italijansko trobojnico in okičeni z ita-  
ljansko zvezdo. Občinstvo jih je frene-  
tično pozdravilo. Jeden klownov je vrgel  
tri kroglje v zrak: rdečo, belo zeleno.  
Nov aplavz! Na mizah so bili razni  
predmeti, vsi rdeče-belo-zeleno pobar-  
vani. Hrvatske barve pa v Istri niso do-  
voljene. Na dan Garibaldijeve smrti se  
služijo zadušnice, pri katerih so navzočni  
tudi dijaki.

L. 1881. v predvečer spominskega  
dneva italijanskega kralja Viktorja Ema-  
nuela so bili v nekem primorskem me-  
stu, katerega nečem imenovati, na oknah  
in stenah prilepljeni listki z napisom  
„L' Italia è fatta, ma non compiuta.“  
Neki dijak je imel celo na suknjo pri-  
lepljen tak listek in je z njim prišel v  
šolo. Tudi drugod razdajali so se listki  
z napisom „fuori lo straniero.“ Kdo je  
ta tujec, je bilo spoznati iz prej nave-  
denih tiskovin.

(Dalje prih.)

## Politiške vesti.

Upravljanje valute. Kakor smo že prija-  
vili, sporazumela sta se popolnoma gledé  
uravnjanja valute avstrijski finančni minister  
dr. Plener in ogrski finančni minister  
baron Wekerle. Dogovorila sta se, da  
umakneta leta 1894. in 1895. v obeh držav-  
nih polovicah v vsaki po 100 milijonov ban-

koncev, kateri se nadomestijo deloma z sla-  
timi, deloma pa s srebrnimi kronami. Zatem  
sta razpravljala o drugih, skupnih zadevah.

Dr. Črnohorski. Javili smo že, da se je  
pričela sodnijska preiskava proti mestnemu  
svetovalecu praškemu, dru. Črnohorskem.  
Imajo ga namreč na sumu, da je v zvezi s  
„Omladino“.

K položaju v Siciliji. Škoda, katere so  
napravili uporniki v Siciliji, računa vlada od  
20 do 30 milijonov lir! Da poravnata vlada  
nenadno, velike stroške za vojsko itd., na-  
merja uporabiti druge sklade, odmenjene za  
druge izredne stroške; vrhu tega pa bode  
zahtevala izreden kredit od posl. zbornice. —  
Dognali so, da imajo delavake svore — nisko  
računano — kakih 50.000 pušk. — Avstrijski  
konzul v Palermo je baje že zdavna opo-  
zoril prefekta in kvestorja v istem mestu, da  
deli Francija denar med najniže ljudske slo-  
jere. — Za 10. t. m. so poklicani pod orožje  
tudi streli in pehotci iz 1868. leta. — Znana  
iredentovca Cavallotti in Imbriani sta ušla  
pri predsedništvu poslanske zbornice interpe-  
lacijo o zaprtju poslanca Giuffrida.

V Gibellinu so se vrtili uprav grozni  
prisori. Na tisoče kmetov in delavcev drlo je  
proti mestni hiši kričoč: „Doli davke! Doli  
občinski svet!“ Mestno hišo je čval batal-  
ijon vojakov. Ker se množica ni hotela raz-  
iti na poziv majorja Merlija, jeli so vojaki  
streljati na množico, koja se je potem ras-  
pršila mej groznim krikom. Kakor pravijo  
poročila, bilo je 30 mrtvih in 56 ranjenih.  
Mestec je kakor izumrlo. Po proglašenju  
izjemnega stanja se je ljudstvo baje nekoliko  
pomirilo. — Uredniki sicilijanskih listov so  
bili pozvani pred politično oblast, kjer so  
jim naznanili, da po proglašenju izjemnega  
stanja ima generalni zapovednik pravico, za-  
rti časnikarstvo; poslednji sicer ne stori  
tega, posvili pa urednike, naj pišejo naj-  
zmerneje o dogodkih.

Rimska „La Riforma“ trdi, da so našli  
med Giuffridovimi spisi tudi take, kateri jasno  
dokazujejo, da so namerjali čuvati tudi rim-  
ske delavce, da se pridruže upornikom v Si-  
ciliji s tem, da začno razgrajati tudi v Rimu.

Ustaja se širi tudi v bližni Kalabriji.  
V selu San Giovanni di Fiore je demonstro-  
valo ljudstvo včeraj pred davčnim uradom.  
Med vojaki in ljudstvom bil je boj. Jeden  
oročnik je ranjen. Sedemnajst upornikov so  
zaprli.

Italijanski radikalci. Klub italijanskih ra-  
dikalcov v Rimu je v svoji seji dne 7. t. m.  
razpravljal, kako naj se zboljša sedanjí po-  
ložaj v Italiji. Sklenil je sklicati vse radi-  
kalne poslance v posvetovanje.

hodeč z njim nekoliko, potem ga je izpustilo  
zopet. Na to sta hodila naprej, držeč se za  
roki, mej tem ko je ona mladim svojim gla-  
som prepevala: „Na te mislim . . .“

Tukaj sredi polja mej vrbami, hrasti in  
drugim drevjem, ni motila Jurice ta pesem  
— drugač pa bi mu bila gotovo nevedna,  
kajti oziral se je še vedno na vse strani,  
da-li ni morda kdo kje blizu.

Tako sta prišla na cesto, ki je vodila  
naravnost proti hribu, na katerem se je raz-  
tezal velik vrt, v sredi njega pa je stalo ve-  
liko poslopje, obdano se stolpi. To je bilo  
Radojišče, najlepša in največja graščina vse  
okolice. Pogled na to graščino bil je ob-  
solnemu zatonu uprav diven in Jurica se je  
nasmehnil ves zadovoljen, misleč si: „Z jedne  
strani sem vender prihodnji gospodar te graš-  
čine!“ Njega zadovoljnost pa je še naraščala,  
ko se mu je ponovila misel, da je Lotika  
„jedini“ Lapsanovičev otrok. Čudno: v istem  
hipu je prišla tudi Lotiki misel, da je ona  
„jedina“ hči — a njej je bilo tedaj težko  
pri srcu.

(Dalje prih.)

## PODLISTEK.

### Tri povesti brez naslova.

Hrvatski epikal Kazavirij Šander-Gjalski. (6)

#### Tretja povest.

(1860—1870)

(Dalje.)

— Ha—ha—ha! Oj, krasni moj otrok!  
— velikne Jurica prijemši je okolo pasa in  
pritiskoval jo k sebi. Poljubil jo je na čelo,  
kakor se poljubljajo otroci. Bil je v resnici  
zadran po nje sveži, mladi, deviški duši in  
tudi zadovoljen je bil, da je objel tako  
spretno. Spomnil se je namreč, da je videl  
tako storiti tudi dvornega glumača Souven-  
thala na Dunaju. Ta misel mu je dala pogum.

Lotika pa je bila še vedno razburjena.  
Ni joj šlo v glavo, kako naj to zasodeno  
očetu. Tudi v strahu je bila, kajti znala je,  
da Jurica ne ugaja posebno očetu, a še bolj  
se ogiblje starišev Jurice. Često je že čula,  
da nje oče imenuje starega Maletića, očeta  
Jurice, političnim norcem ter da je še iz leta  
oseminštedesetega neko nasprotje mej sose-

doma. Tudi o Jurici samem je Lapsanovič  
govoril prezirno. Naglašal je vedno, da vas  
odgoja Jurice meri le na to, da postane velik  
in mogoten gospod.

„V njem ni niti sledu rodoljubne lju-  
bozni za kako resno stvar. On ne razume  
ničesar drugega, nego dvoriti starim baroni-  
cam“, govoril je često stari Lapsanovič.

„Oče bode nasprotoval“, mislilo si je  
dekle, na drugo stran pa, ker je prečitala že  
mного romanov, se je nekako veselila sličnim  
zaprekam. Še bolj pa se je veselila pri misli, da  
bode zaročnica, da stopi pred altar v krasni beli  
volneni obleki, katere opis je čitla v modnem  
listu: „Journal des demoiselles“ — pri taki  
misli so se razpršile vse njene skrbi in po-  
polnoma srečna se je zopet približala Jurici  
ter ga povlekla za seboj naravnost proti domu.

Sedaj joj ni bilo težko prehoditi potičič.  
V isti meri, ko ata se bližala Radojišču  
— Lotikinemu domu — zgubljal je Jurica  
prvotno srčnost svojo.

— „To ne bode ugajalo mojemu pred-  
stojniku v Zagrebu, kateri mi je rekel ne-  
davno, da bosti v mesecu septembru pri de-

želni vladi izprašjeni dve tajniški mesti.  
Kot prihodnji zet tega razupitega Lapsano-  
viča gotovo nimam upanja priti na jedno teh  
mest. Doktor prava sem sicer, imam repre-  
zentacijo, odlično sem družine — kako naj  
mo prezrô torej?! In slednjič je moj oče  
leta oseminštedesetega mnogo pretrpel od  
ilirsko strani. Da, ali Lapsanovič! On dela  
na vso moč za opozicijo, on je nje prvi agi-  
tator. To mi utegne škodovati. Pa naj! On  
je bogatja. Lotika pa edini otrok. In jaz se  
ne utikam v politiko, to znajo oni dobro. Dá,  
dá, jaz vprašam za nje roko, kajti ta Majdak  
naju je naletel v neprijetni situaciji — v  
jakor nenavadni situaciji — in ker sem ka-  
valir, vem tudi, kaj mi je storiti. Da ni dru-  
zega, že moram storiti tako, tembolj pa, ko  
je res ljubim!“ Tako je premišljeval Jurica,  
opazujoč dekle od strani, ki je v svojem bla-  
ženstvu veselo skakalo in prepevalo pred  
njim. Nje veselost in živahnost sta zopet  
omamila in očarala Jurico.

— „Dá, dá, jaz jo ljubim!“ govoril je  
sam seboj.

Sedaj ga je dekle prišlo pod pazduho,

**Uporni odbor.** V Rimu so osnovali poseben odbor, kateri nabira podpise po vsej Italiji v zavračanje podpore, katero bi morala plačati Francija žrtvam pretepev v Aigues-Mortes.

Ruski listi pišejo zelo miroljubivo za novo leto. Tako pišejo „Novosti“, da se je v Evropi ustanovilo tako politično ravnanje, da se ni bati vojne v bližnji bodočnosti. Avstro-Ogersko vlada monarh, kateremu je že sama misel na vojno skrajno antipatična. Nemčija da ne misli na vojno, kajti vnana politika „novega kurza“ se odlikuje po svoji mirnosti. Tudi Italija in Angleška nista zavzeti za vojno; prva zato, ker bi v stanju zaprtosti vojne, druga pa, ker nima povoda iskati sporov. Po državah na balkanskem polotoku vlada popoln mir, tako, da niso mogoča nesporazumjenja. Tudi Rusija in Francija sta za mir, kajti sveža meja med dvema državama ima le obrambene namene. Novo leto je torej nastopilo pod znamenjem miru, le socijalistiško gibanje je postalo nevarno civilizaciji Evrope, čigar idejale so jeli propadati.

**Glera gre v pokol?** Časopisje v Italiji razpravlja o važnem vprašanju, katero nastane, ako zahteva ruski konzlar Glera svoje umirovitelje sbok visoke svoje starosti in svojega zdravja. Ker bode imenovan v tem slučaju njegovim naslednikom bržkone baron Mohrenheim, sedanjí ruski odposlanec v Parizu, bojé se italijanski listi, da bi mogla zavesti Francija Rusijo do usodepolnih korakov.

**Bismarkovi spomini.** „Münchener Neuste Nachrichten“ trdijo z vso odločnostjo, da so Bismarkovi spomini že dotiskani v zavodu bratov Kröner v Stuttgartu. „Spomini“ obsegajo sedem zvezkov. — Knez Bismark je ukazal, da se smejo razglasiti šele po njegovi smrti.

**Črnogorci in Turčija.** „Glas Črnogorca“ prinaša službeno izjavo, v kateri je rečeno, da se Arnavti javno zbirajo v Kušdih, okraja Škaderskega, ne moneč se za turške oblasti. Arnavti delajo vojne priprave zategadelj, ker jih srdi, da je mejo urejajoča komisija priznala Črnogori zemljišča, katera so spadala doslej pod Turčijo. Črnogorci namerjajo utrditi mejo, da ne bi se ponavljali napadi.

**Egiptski podkralj.** Abbas paša, odpotuje početkom maja meseca v Evropo. Namerja obiskati avstrijski, ruski, nemški in angleški dvor.

**Državni polom v Srbiji.** „Posti Naplo“ je prinesel dne 7. t. m. senzacijsko vest, da proglasi srbska vlada v kratkem državni finančni polom. — Srbski odposlanik v Atenah je poklican v Beligrad, da se prihranijo stroški za odposlanstvo na Grškem, nasproti pa je dovolila skupščina 500.000 frankov za posebno mejno stražo. Čudno!

**Anarhisti.** Iz Madrida javljajo pariškemu „Tempe-u“, da obsoadi anarhisti Codino in drugove vojno sodišče zaradi atentata v Barcelonskem gledališču.

Sodniške razprave proti anarhistu Vailantu začne v Parizu bržkone že prihodnji ponedeljek, da bode obsojen še pred prihodnjem zasedanjem komore.

**V poslanski zbornici angleški** je izjavil vojni minister, da se delavni čas po vseh delavnicah in arsenalih vojnega ministerstva zniža na 8 ur na dan, ne da bi se pri tem znižale mezde (plače).

**Londona „Times“** izjavlja na podlagi oficijelnega francoskega poročila, da utegne vojna mornarica francoske postati v kratki dobi močnejša od angleške.

Isti list poroča, da je stavila angleška vlada v proračun za vojno mornarico tudi potrebno avto za zgradnjo štirih oklopnih prve vrste, štirih topniških ladij, dveh velikih oklopnih in 32 torpedovk — Strah pred ruskim sredozemskim brodom je ka-li?

**Ustaja v Braziliji.** Iz Rio de Janeiro poročajo, da je položaj vedno še jako resoben in kritičen. Vlada severoameriških združenih držav je odposlala tri vojne ladje v zaščito ameriških podanikov.

## Različne vesti.

**Našim čitateljem!** Dosedanje številke poslali smo na ogled mnogim slovenskim rodoljubom, o katerih menimo, da nam —

upoštevajoč veliko važnost slovenskega življa v Trstu za ves narod slovenski — naklonijo svojo podporo. Dotičnike, koji se mislijo odzvati rodoljubnemu pozivu našemu, prosimo najljubše, da bi nam takoj doposlali svojo naročnino, da bomo mogli končno urediti svoje odnose do tiskarne. Mi menimo, da se sleherni rodoljub zaveda tujnega položaja ob periferiji in se zaveda dosledno tudi dolžnosti vse domovine do teh trpinov. Dal Bog, da se nismo zmotili v svojih računih! Tukajšnji prvaki so storili svojo dolžnost v polni meri, prevzemali veliko breme na svoje rame — a vse velike in težavne naloge, spojene z mnogimi moralnimi in materijalnimi žrtvami, vendar ne zmoremo le s svojimi lastnimi močmi. Pomagajte nam, ker smo potrebni vaše pomoči!

**Odborova seja polit. društva „Edinost“** se je morala odložiti na prihodnjo nedeljo radi hude zime. Gg. odborniki in njih namestniki so naprošeni, udeležiti se te seje v polnem številu.

**Posvetovanje** odposlancev pevskega društva okoličanskih v sadevi skupnega koncerta se je odložilo na prihodnjo nedeljo. Posvetovanje se bode vršilo v „Del. podp. društvu“ ob 2. uri popoldne. Slavn. društva naj torej prihodnjo nedeljo gotovo dopošljejo svoje zastopnike.

**Pevce „Slov. pevskega društva“** se opozarja, da je danes ob pol 9. uri sveder pevska vaja.

**Delavsko podporno društvo v Trstu** opozarja obč. ude in družabnice, kakor tudi ostalo veleslavno občinstvo, da se bode vršil v tem pustu navadni društveni veliki ples v soboto dne 20. januarja 1894. v krásno okinčanem in posebno razsvetljenem gledališču Politeama Rossotti. Da se slavnemu plesalnemu občinstvu ugodí, naročila se je iz Pulja vojaška godba o. in kr. pp. št. 97, katera bode svirala pri plesu. Plesali bodo tudi isurjeni plesalci v novo izdelanih narodnih oblekah lepi narodni ples „Kolo“. Začetek plesa bode ob 9. uri sveder, konec pa ob 5. uri zjutraj. Ustopnina je za osebo 50 nč. brezizjemno. Ustopnice se bodo dobivale pravočasno v društvenem uradu, pri g. A. Žitku, ulica Stadion 1, v kavarnah „Commercio“ in „Tedesco“, kakor tudi pri vseh odbornikih in poverjenikih društva. Ker je čist prihod tega plesa namenjen društvenemu upravnemu zakladu, priporoča se vsem družabnikom in družabnicam, kakor tudi slavnemu občinstvu, da se tega narodnega plesa mnogostvilno udeležé.

**Pevsko društvo „Vesela“** v Škedenji priredi svojo društveno veselico dne 28. t. m. Zanimivi program priobčimo pravočasno.

**„Jubiljeje število“** lista „Bohnische Post“ doposlala nam je urednica temu listu, Milena Mrzovičova. „Bohnische Post“ dovršila je namreč dne 3. t. m. svoje prvo desetletje.

**Prva slovenska tiskarna v Gorici** doposlala nam je na ogled dvoje koledarjev, in sicer: „Ilustrovani stenski koledar goriških narodnih obrtnikov in trgovcev“ in pa: „skladni koledar za leto 1894“. Oba koledarja sta izdelana prav ukusno, da ju moramo le priporočiti Goriškim Slovincem v mestu in po deželi.

**Ponarejeni denar** po 10 in 20 stotejk se prav lahko spozna z magnetom, ker ta potegne na se prave, nikeljaste kose, nikakor pa ne ponarejenih avinčenih ali sličnih. Ker je že mnogo takega ponarejenega denarja v prometu, vredno je kupiti tak magnet za vsacega, ki ima več posla z drobižem. Magnet kupi se za kasil 15 kr.

**Vreme.** Srečno smo jo dogazili v predpustno dobo. Dogazili v pravem smislu to besede že zaradi tega, ker smo poslednje dni gazili sodio in sueg, danes pa gazimo — blato. Da se bližamo pustu, to nam kaže vreme samo o sebi; ljudje sicer — Bogu bodi hvala na tem — kljub vsej lahkostivosti še niso popolnoma ponoreli, za to pa je ponorelo vreme. Človek bi skoraj mislil, da se današnje solnce uprav posmehuje onim nerečnejšem, katere je „pobožkala“ ranjka burja s tem, da jih je popadala — ne baš rahlo, na zamrli tlak. O tem bi mogel katero povedati tudi naš glavni urednik, kateri se je vsedel (proti svoji lastni volji svedeč) v ulici Lavatolo. No, nemila gospa burja, četudi ima svojo tržaško domovinsko pravico, bila je pa vendar toliko obzirna, da ga ni posadila na glavo, ampak nam bolj mehko, manj ob-

čutljivo stran trupla. Bog varuj te nesrečo, da bi ga bila strmoglavila baš sedaj, ko je treba imeti glavo na pravem mestu! — Bolj brozobairno pa je postopala z naslednjimi: 60-letna bolniška postrežnica E. Andriotti, stanujoča v ulici Boschetto št. 2, je padla v ulici Farneto in si zlomila levo roko. — 64-letna Tereza Cegler je padla v ulici Barriera Vecchia ter si zlomila levo nogo. Odpeljali so jo v bolnico. — Levo nogo si je tudi zlomil 44-letni težak Fran Rossi, stanujoč v ulici Molin a Vento. Mnogo drugih ljudi je padlo na pozepljenih cestah, na vredo pa se niso pobili težke, ali so vsaj odnesli cele ude. Med temi omenjamo le 64-letnega težaka Dolencove tiskarne Josipa D., kateri je zdrnil večeraj zjutraj na spolzem tlaku ter se hudo pobil na hrbtu. Odpeljali so ga na zdravniško postajo in od todi na dom.

**Ponesrečen parnik.** Iz Novegrada (Dalmacija) poročajo, da se je dne 4. t. m. razbil kake četiri milje od obali avstro-ogrski parnik „Gruž“ (241 tonelat), kateremu je zapovedal kapetan Ivan Kastropil. Parnik je bil naložen s vinom iz Barlette ter bil namenjen na Reko. Mornarji (13 mož) in kapetan so se rešili. Vino sveda bodo pile ribe.

**Policijsko.** Neznani lopov je vlomil v neko stanovanje v prvem nadstropju hiše št. 3 v ulici Cavana ter odnesel iz zaprti omare perila, vrednega 70 gld. Menda ga je zeblo, zato si je preskrbel potrebnega perila jako po ceni. Zeblo je tudi nekega drugega zmoviča; ta pa si je „izposodil“ v trgovini Ant. Vidriča v ulici S. Lazara hit. 2 volneno odejo, vredno 2 gld. — Drugim tatovom je burja menda odnesla klobuke, zategadelj so v nedeljo sveder vlomili pri klobučarju V. Rossiju na Corsu ter odnesli štiri klobuke vredne 10 gld. — V cerkvi sv. Antona novega sta iskala denarja po tujih žepih 36-letni težak Anton I. in 26 letni Josip N. Oba sta ponesrečila, kajti stražniki so ju odpeljali „suha“ na suho.

**Prodiranje mraza v zemljo.** Nek francoski časnik objavlja skušnje necega francoskega fizika o prodiranju toplote in mraza v zemljo. S pomočjo neke metalne žice napravil je skušnjo do 33 metrov globočine v zemlji. Ta skušnja je pokazala, da ni vse eno ali je zemlja gola ali pa krita s travo in zelišči. V prvo prodira mraz mnogo lažje, hitreje in globlje nego v zadnjo; travina odeja obvaruje prodiranje mraza za poprečno 50 ctm. Kakor klobučevina, ki slabo razširja gorkoto, enako branijo zapletene koreninice trave in zelišč, da mraz ne uhaja v zemljo, ter ne odhaja gorkota, kakor to obvaruje tudi lahka snežna ali peresna odeja. Pri veliki mrzlini minolega leta prodrl je mraz 73 ctm. v golo zemljo, a v zemljo, pokrito s rušo, samo 30 ctm. na globoko. V goli zemlji je mrzlina prodrla v 2 ali 3 dne 18 ctm. na globoko, v pokriti je rabila mrzlina (— 4°) celih 19 dni, da je prodrla samo 5 ctm. Tudi dnevni čas dela razliko v prodiranju mrzlot v zemljo. Kakor znano je mraz zjutraj najostrejši, zato ker zemlja izpuhuje iz sebe svojo gorkoto, na dije mesto se valuje po noči mrzlot, ta pa izginja vled dnevnih solne gorkote, koja prodere v drugo plast stoprav popoldne ter ostaja vled tega dlje časa gorka. Da se spodnje plasti zemlje gorkoté, kažejo nam spomladi sočnata drevesa navzlic vladajoči mrzlini. Dobro bi bilo pa vedeti, kako vpliva odeja ruše in trave na poganjanje dreves.

**Kmetstvo prebivalstvo v Avstriji.** S metijstvom se bavi v tostranski polovici naše države 6.333.786 oseb moškega spola in 6.815.414 oseb ženskega spola; z gospodarstvom 100.117 oseb moškega in 89.833 oseb ženskega spola; s ribarstvom 6.502 oseb moškega in 5.727 oseb ženskega spola; vkupe se jih torej peša s kmetijstvom itd. 13.351.879 oseb, dočim se ostalo prebivalstvo peša z drugimi oboti.

## Najnovejše vesti.

**Dunaj 8.** Ministeraki svet bode po vrnitvi grofa Wurmbrandta razpravljal o vprašanjih gledé tržaškega pristanišča.

**Dunaj 8.** Ministeraki predsednik Wekerle pride jutri na Dunaj, da vrne obisk fin. ministru Plenerju. Oba ministra bodeta takoj začela razpravljati o bankah. Plener je danes sporočil ministerskemu svetu o vseh nje-govega potovanja v Budimpešti.

**Budimpešta, 8.** Vodja poštnega urada štev. 2. okraja II., Buba Orban, je pobegnil.

Pokazal se je po zapisnikih primankljaj 20 tisoč gld. Policija marljivo išče, kam je pobegnil Orban.

**Palermo, 8.** Brodovje torpedovk pasno nadzoruje podmorske telegrafike žice med Napolijem in Palermom.

**Rim, 8.** Sinoč je skušala druhal delaveev udariti na notranje mesto, kriče: „Živel socializem!“ Policija je razgnala demonstrante. — Duhovna Urso in drugove so izpustili iz zapora.

**Rim, 8.** Danes zjutraj so zaprli s nova duhovna Urso in njegovega cerkvenika. „Il Messaggero“ poroča, da so zaprli nekega podčastnika, ki je v zvezi s Giuffridovo svedo.

**Bruselj 8.** „Mouvement Geographique“ javlja, da se snidejo danes v posebno posvetovanje vsi dotični, katerim je do inozemskih naselbin, da se dogovorijo o osnovitvi posebnega mednarodnega kolonizskega zavoda.

**Pariz, 8.** Sinočni listi obžalujejo soglasno spopad med francosko in angleško ekspedicijo v Warini. „Temps“ pravi, da se mora uravnati na vsak način meja. „Liberté“ misli, da spor ob angleško-francoski meji dokazuje, da Sudan ni še pomirjen popolnoma ter da je pogrešil kolonijalski urad v tem, da je poklical vojaškega guvernerja.

**Pariz 8.** Za senatorje je izvoljenih 78 republikancev, 9 radikalcev in 5 konservativcev. Vsi listi zagotavljajo s to volitvijo zmago republikanske stranke.

## Trgovinski brosjavi.

**Budapest.** Pšenica za spomlad 7 49—7 50, za jesen 7 70—7 71. Kurza stara —, nova 4 94 do 4 95 za maj; za juni 4 95 4 98. Oves za spomlad 6 69—6 71.

Pšenica nova od 77 kila f. 7 40—7 50, od 78 kila f. 7 50—7 55, od 79 kila f. 7 60—7 65, od 80 kila f. 7 65—7 75, od 81 kila for. 7 90—7 95, Rž 5 55—5 75; ovs novi 6 71—7 20.

Ječmen 6 65—6 25; proso 4 30—4 70; Procej ponudb pšenice, mlini rezervirani. Prodalo se je 12.000 metrcv, 2 1/2—5 nč. cenoje. Z drugimi vrstmi žita vedno mala kupčija, cene nespremenjene. (Vreme oblačno).

**New-York.** Moka 2 30. Buda-Pest. Spirit 5 50—16. Vratilava Spirit 50° po 49° — 70° po 99 60. Kava. Kava Santos good average 104—, za maj 101 75.

**Hamburg.** Santos good average za januar f. 83 50 marc 85—, maj 81 1/2, trg miren.

## Dunajska borza 8. januarja 1894.

|                                    | včeraj | danes  |
|------------------------------------|--------|--------|
| Državni dolg v papirju . . . . .   | 98 20  | 98 40  |
| „ „ „ v srebru . . . . .           | 97 90  | 98 25  |
| Avstrijska renta v slatu . . . . . | 118 80 | 118 80 |
| „ „ „ v kronah . . . . .           | 98 85  | 98 70  |
| Kreditna akcija . . . . .          | 352 75 | 356 —  |
| London 10 Lst. . . . .             | 124 05 | 124 —  |
| Napoleoni . . . . .                | 9 88   | 9 88   |
| 100 mark . . . . .                 | 60 85  | 60 90  |
| 100 Italj. lir . . . . .           | 43 60  | 43 65  |

## „Slovanski Svet“,

ki izhaja v Trstu, 10. in 25. dne vsakega meseca na 20 velikih straneh stopi sedaj v VII. leto s svojim slovenskim kulturnim programom. Program listu je: naciojnalna avtonomija vsakega naroda Avstro-Ogerske, z njeno pomočjo doseganje historijskih državnih prav, zagovarjanje skupnega literarnega jezika za vse Slovane, razkrivanje zgodovine cirilometodijske cerkve med zapadnimi Slovani, pospeševanje misla za slovensko narodno poezijo in umetnost, seznanjevanje slovenskih narodov po poročilih o dogodkih, kulturnem in literarnem delovanju.

## „SLOVANSKI SVET“

stoji za celo leto . . . . . 4 gld. za pol leta . . . . . 2 „ za četrt leta . . . . . 1 „

Za učitelje, učiteljice in dijake, na leto po 40 novč. manj. Naročnina se pošilja upravnistvu v Trst.

Upravištvo „Slovanskega Sveta“ v Trstu.

## SVOJI K SVOJIM!

**Alois Vesel** trgovec „Barriera vecchia“ št. 2 priporoča se slavnemu občinstvu svojim različnim blagom jestvin, moko, kave, riža, sira, salame itd., vse najboljše vrste in po zmer-nih cenah. Naročbe obavljajo se hitro in solidno kakor za mesto tako na deželo. 1—26

**Gostilna „Al Telegrafo“.** Piazza Dogana št. 2 točl istrsko vino po 28 nč. belo po 32 nč. V družine po 28 nč. od jednega litra višje. Izborna kuhinja. Sprejemajo se naročila na obed in večerje po zmernih cenah. Podpisani se nadeja torej, da ga bodo gostje obiskovali v velikem številu. Uđani 26—2 V. Covacich.